

זוהר לעם

הקדמת ספר הזוהר
חלק א'

קבלה לעם
www.kab.co.il

תוכן עניינים

3	הקדמת ספר הזוהר.....
3	השושנה.....
5	השושנה (מראות הסולם).....
7	הניצנים.....

הקדמת ספר הזוהר

השושנה

בתוכה כל האורות של ישראל בעלה ומשפיעה אותם לתחתונים.

קטנות נקרא שושנה בין החוחים, משום שט"ת שלה התרוקנו מאור האצילות, ונשארו כחוחים. וגדלות נקרא שושנה סתם או כנסת ישראל. וע"כ נאמר, שיש שושנה ויש שושנה.

גוון אדום מורה, שיש שם אחיזה לחיצוניים ולקליפות לינוק ממנה. וזה בקטנות, שט"ת שלה בבריאה. ויש בה ג"כ לבן בכלי דכתר שלה, שאין שם אחיזה לחיצוניים. ונאמר, מה שושנה בין החוחים, יש בה אדום ולבן, אף כנסת ישראל יש בה דין ורחמים, להורות כי גם בגדלותה, שנקראת כנסת ישראל, אע"פ שעולה אז ומלבישה את הבינה, מ"מ נשאר בה דין, כי צריכה למסך המתוקן בה לצורך הזיווג דהכאה, שמסיבת הדין שבמסך, הוא מכה על האור העליון ומחזירו לאחוריו, ומעלה ע"י זה ע"ס דאוי"ת, הנקרא אור של דין, וממשיך בתוכו ע"ס דאוי"י, הנקרא אור של רחמים. וע"כ גם בכנסת ישראל יש דין ורחמים, כנגד האדום והלבן, שיש לשושנה בין החוחים.

וזה הים שעשה שלמה, העומד על שנים עשר בקר. כי ט"ת שלה שנפלו לבריאה, נתקנו שם בשנים עשר בקר, ונקודת הכתר, שנשארה באצילות, היא הים, העומד עליהם מלמעלה, וכללותם יחד נקראים י"ג עלי השושנה.

המוחין דגדלות דנוקבא, שיש בהם מהארת החכמה, נמשכים מ"ג השמות, הנקראים י"ג מידות הרחמים. ע"כ נאמר, אף כנסת ישראל יש בה י"ג מידות הרחמים. והעיקר מה שבא רבי חזקיה להורות בהשוואה הזו, משושנה בין החוחים לכנסת ישראל, ללמדנו, שכל שיש לנוקבא במצב גדלותה צריך להימצא בה כנגדם הכנה והכשר עוד בתחילת הווייתה, במצב הקטנות. ע"כ נאמר, שכנגד לבן ואדום בקטנות, יוצא בה דין ורחמים בגדלות. וכנגד י"ג עלים בקטנות, יוצא בה י"ג מידות הרחמים בגדלות.

אלקים שבמקרא, בראשית ברא אלקים, הבינה המאצילה לנוקבא דז"א, הוציא י"ג מילים: את השמים ואת הארץ והארץ הייתה תוהו ובוהו וחושך על פני תהום ורוח. כלומר, עד אלקים השני. שאלו י"ג מילים רומזים על אותם י"ג עלים של שושנה בין החוחים, הים העומד על שנים עשר בקר, שהם הכנה והכשר לכנסת

(א) רבי חזקיה פתח. כתוב, כשושנה בין החוחים. מהי שושנה? זו היא כנסת ישראל, מלכות. משום שיש שושנה ויש שושנה. מה שושנה בין החוחים, יש בה אדום ולבן, אף כנסת ישראל יש בה דין ורחמים. מה שושנה, יש בה י"ג עלים, כך כנסת ישראל יש בה י"ג מידות הרחמים, המסבבות אותה מכל צדדיה. אף אלקים, שבמקרא, בראשית ברא אלקים, הוציא י"ג מילים, לסבב את כנסת ישראל ולשמור אותה: את, השמים, ואת, הארץ, והארץ, הייתה, תוהו, ובוהו, וחושך, על, פני, תהום, ורוח. דהיינו עד, אלקים מרחפת.

ביאור הדברים. ע"ס: כתר, חכמה, בינה, חסד, גבורה, תפארת, נצח, הוד, יסוד ומלכות. ועיקרן הוא רק חמש: כתר, חכמה, בינה, תפארת, מלכות. משום שספירת התפארת כוללת בתוכה שש ספירות חג"ת נה"י. והן נעשו חמש פרצופים: א"א, או"א, זו"ן. הכתר נקרא בשם אריך אנפין (א"א). חכמה ובינה נקראים בשם אבא ואמא (או"א). ת"ת ומלכות נקראים בשם זעיר אנפין ונוקבא (זו"ן).

ז' ימי בראשית הם ב' הפרצופים זעיר אנפין (ז"א) ונוקבא דאצילות. ויש בהם ז"ס חג"ת נה"י ומלכות. אשר בכתובים של מעשה בראשית מתבאר, איך או"א, שהם חו"ב, האצילו אותם מתחילת התהוותם עד סוף הגדלות, שנוהג בהם בהמשך ששת אלפי שנים.

ורבי חזקיה פתח בביאור הנוקבא דז"א, לבאר סדר אצילותה מאמא, הבינה, הנקראת אלקים. וזהו שפתח בביאור השושנה, שהיא הנוקבא דז"א. והנוקבא דז"א בעת גדלותה נקראת בשם כנסת ישראל. וע"כ נאמר, מהי שושנה? זו היא כנסת ישראל.

ויש בשושנה זו ב' מצבים:

א. קטנות, תחילת התהוותה, שאין בה אלא ספירת כתר, שבתוכה מלובש אור הנפש שלה, וט"ת שלה נופלות מחוץ מאצילות, בעולם הבריאה.

ב. גדלות, שאז מתעלות ט"ת שלה מעולם הבריאה לעולם האצילות, והיא נבנית עימהן לפרצוף שלם בע"ס. ואז עולה עם ז"א בעלה לקומה שווה עם או"א דאצילות, ומלבישים אותם. ואז נקרא ז"א ישראל, אותיות לי ראש, והנוקבא נקראת כנסת ישראל, ע"ש שכונסת

מורה על ספירת זו"ן, שבהן רק אור חסדים. י"ג מורה על המוחין דהארית החכמה, המקובלת לזו"ן.

כוס של ברכה, המורה על המשכת ה"ח תוך ה"ג שלה, צריכה להיות על חמש אצבעות ולא יותר. דהיינו, רק במספר עשר, חג"ת נ"ה ולא יותר. דהיינו, להוציא ממספר י"ג, כי אין הנוקבא ראויה לקבל חכמה מ"י"ג, זולת בדרך התלבשות החכמה בחסדים. ולפיכך צריך מקודם להמשיך ברכה, שהם ה"ח ע"י ה' אצבעות דווקא, שהן ה"ג. ואז יכולה לקבל גם מ"י"ג.

ומשמע, שהכוונה על ה' אצבעות של יד שמאל, שהן ה"ג. כי ה' אצבעות של יד ימין הן ה"ח. ולפיכך צריכים להגביה את הכוס של ברכה ב' ידיים, כלומר גם עם ה' אצבעות של יד שמאל, כדי לרמוז על הכוונה של ה"ג. אמנם אח"ז, בתחילת הברכה, צריכים להשאיר את הכוס על ה' אצבעות של יד ימין בלבד, כי אין לעורר אחיזה לסי"א, היונקת משמאל.

אלקים שלישי, שבמאמר, יהי אור, להאציל גדלות דנוקבא, שהוא ה"ח וי"ג מידות הרחמים, אשר ה"ח הם ה"פ אור שבמאמר: יהי אור, ויהי אור, האור כי טוב, בין האור, לאור יום. וי"ג מידות הרחמים מרומזים בכתוב, ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד. כי אחד הוא י"ג וגם בגי' י"ג.

ה' האורות הללו, הם האור, שברא הקב"ה ביום א', היה אדם צופה בו מסוף העולם עד סופו. כיוון שהסתכל הקב"ה בדור המבול ובדור הפלגה, וראה שמעשיהם מקולקלים, עמד וגנזו מהם. כמ"ש, ונגנזו ונכלל בברית שנכנס בשושנה: שה"ח נכללו מקודם ביסוד דז"א, ולא באו ישר מבינה, מאלקים, לנוקבא. והברית, יסוד דז"א, שנכנס בשושנה, ונתן אותם אליה.

אלו ה"ח היוצאים על ה"ג, נקראים זרע. ועיקר תוקף הדין והגבורות שבמסך, שבכוחם מכה על האור העליון ומחזירו לאחוריו, נמצא רק בעטרת היסוד דז"א, שממשיך אותם ממזל ונקמה שבדיקנא. והנוקבא מקבלת ממנו רק הארה וענף. לפיכך, עיקר הזיווג שעל המסך, המעלה ה"ג, הממשיכות והמלבישות את ה"ח, שהם ה' אורות, נעשה ביסוד דז"א, והוא הנותן אותם לנוקבא. שאותו זרע, שהם ה"ח וה"ג, נמצא באות ברית ממש, כי באות ברית, שהיא עטרת יסוד דז"א, נמצאת ממשיות הגבורות, הממשיכות ה"ח, הנקרא זרע. אבל, יסוד הנוקבא מקבל רק צורה של הגבורות שלו. וע"כ נקרא יסוד הנוקבא רק בשם צורת הברית.

ג) כמו שצורת הברית נזרעה במ"ב (42) זיווגים מהזרע, כך השם החקוק והמפורש נזרע במ"ב אותיות של מעשה בראשית.

ישראל, שתקבל י"ג מידות הרחמים. , לסבב את כנסת ישראל ולשמור אותה, כי י"ג מידות הרחמים, שהן המוחין השלמים דנוקבא, נבחנות שהן מסבבות ומאירות אליה מכל הצדדים סביב סביב, ונשמרת על ידיהן ממגע החיצוניים, כי כל זמן שאין בה המוחין הגדולים בהארית החכמה מ"י"ג מידות, יש בה יניקה לחיצוניים.

ב) ואח"כ נזכר שם אלקים פעם אחרת, אלקים מרחפת. כדי להוציא חמישה עלים קשים, המסבבים את השושנה. ואלו חמשת העלים נקראים ישועות. והם חמישה שערים, וע"ז כתוב, כוס ישועות אשא. זו היא כוס של ברכה. כוס של ברכה צריכה להיות על חמש אצבעות ולא יותר, כמו השושנה, היושבת על חמישה עלים קשים, שהם כנגד חמש אצבעות. ושושנה זו היא כוס של ברכה.

מהשם אלקים השני עד שם אלקים השלישי חמש מילים: מרחפת על פני המים ויאמר. כנגד ה' עלים. מכאן ולהלאה, שנאמר, אלקים יהי אור, הוא האור שנברא ונגנז ונכלל בברית ההוא, שנכנס בשושנה והוציא בה זרע, וזה נקרא עץ עושה פרי, אשר זרעו בו. והזרע ההוא נמצא באות ברית ממש.

ביאור הדברים: חמישה עלים קשים הם ה"ג דנוקבא, שהן ע"ס דאורי"ח, שהנוקבא מעלה ע"י זיווג דהכאה באור העליון, הנקרא אור של דין. כי ע"ס דאורי"ח נקראות ה"ח חג"ת נ"ה, והן מתלבשות בה' גבורות חג"ת נ"ה דאורי"ח. ואלו חמישה עלים קשים, הם כוחות הדין שבמסך, המעכב את האור העליון, מלהתלבש ממסך ולמטה. וע"כ נקרא עתה רק ה' עלים קשים, כי עוד אינה ראויה לזיווג עליהם. ובזמן הגדלות, כשמסך בא בזיווג עם האור העליון, הם נקראים ה"ג.

ואלו ה' עלים קשים הן ה' מילים, שיש מאלקים שני עד אלקים שלישי: מרחפת על פני המים ויאמר. ולמה נזכר פעם אחרת, שמשמע שיש כאן פעולה חדשה, ואומר, כדי להוציא מהנוקבא ה' עלים קשים אלו, שהם הכנה לזיווג בזמן הגדלות.

ע"ס דאורי"ח נקראות ה"ג חג"ת נ"ה ולא נקראות כח"ב תו"מ, מפני שממשיכות אור חסדים לבד, ולכן ירדו כח"ב ממעלתם ונקראים חג"ת, ות"ת ומלכות נקראות נו"ה.

בגדלות, שה' עלים קשים נעשו לה"ג, הם נבחנים לחמישה שערים, פתוחים לקבל ה"ח דאורי"ח. ונקראים ישועות. ואז נקראת הנוקבא כוס ישועות או כוס של ברכה, כי בסגולתם נעשית הנוקבא כלי מחזיק הברכה, ה"ח.

מספר הספירות עשר, שעיקרן הן חמש בחינות, או י"ג, כמו י"ג מידות הרחמים. עשר

אצילות בניינה של הנוקבא, הנקראת מעשה בראשית, ע"י הבינה, שהייתה ג"כ בשם מ"ב. ויש ב' מצבים בבניין הנוקבא, קטנות וגדלות. הקטנות נקראת חקיקה, שפירושו, חקיקה לבית קיבול לאורות של זמן הגדלות, כי כל המקובל לנוקבא בזמן הגדלות, צריכה להכנה ולהכשרה להם מימי הקטנות. הגדלות נקראת בשם מפורש, כי כל הסתום בעת הקטנות מתפרש ונודע בעת הגדלות.

וע"כ נאמר, כך השם החקוק והמפורש. הנוקבא נקראת שם. החקוק, הקטנות שלה. המפורש, הגדלות שלה. וגם הם נזרעו ונבנו במ"ב אותיות, כמו מ"ב זיווגים שבזיווג באות ברית. ומ"ב אותיות של מעשה בראשית הן מ"ב האותיות, המובאות מבראשית עד הב' של ובוהו.

ביאור הדברים. שם מ"ב אותיות: הויה פשוטה, הויה במילוי, הויה במילוי דמילוי. שבהן מ"ב אותיות. אותו זרע, הנמצא באות ברית, שהן ה"ח וה"ג, נמשך מהשם מ"ב.

וע"כ נאמר, וכמו שצורת הברית, יסוד הנוקבא, נזרעה במ"ב זיווגים מהזרע של אות ברית, כך השם החקוק והמפורש נזרע במ"ב אותיות של מעשה בראשית.

כי ב' בחינות יש בנוקבא:

א. בניין פרצופה, שנבנית ע"י הבינה.

ב. הזדווגותה עם ז"א, הנקראת הזיווג.

וכמו שצורת הברית, יסוד הנוקבא, נזרעה במ"ב זיווגים מאותו הזרע, של אות ברית, שהבחן זה הוא בזיווג, הנה כך תקיש לסדר

השושנה (מראות הסולם)

ולמה לא מחשבים ה"ס הנכללות בכל אחת מכח"ב למניין הספירות, ורק הפרטים דת"ת נכנסים במניין הספירות? כי אין התכללות הספירות זו בזו מוסיף על מספר ה"ס העיקריות, שתהיינה ראויות לציין במיוחד. משא"כ התכללות ה"ס בת"ת, הלוא ה"ס נעשו בו לבחינות מחודשות, לה"ח. וע"כ מציינים אותן לה' בחינות מיוחדות בספירות, ונכנסות במניין הספירות. הרי זה שת"ת נחשב לשש ספירות חג"ת נה"י, הוא מטעם פחיתותו מג"ר, להיותו רק אור חסדים.

ובכל המספרים שבמניין הספירות אינו גורע ממספר העשר, שעיקרה היא רק ה"ס. כי ע"ס, הכוונה עם שש הספירות המתפרטות בת"ת. וכשאנו אומרים ה"ס, הכוונה היא בלי התפרטות הו"ק שבת"ת. ומניין ו"ק, הוא ה"ס הנכללות בת"ת, עם הכולל שלו, הנקרא יסוד. ומניין ז"ס, כשאנו מחשבים גם למלכות עם ת"ת.

[ב] נבאר מספר י"ג. מספר זה התחדש ויצא בעולם התיקון בתיקון הפרצוף. כי בכל פרצוף שבאבי"ע יש רק ג' כלים בינה, ז"א, מלכות, וחסרים הכלים דכתר חכמה. והאורות דכתר חכמה התלבשו תוך הכלי דבינה. אבל בדרך פרט, יש בכל ספירה ג' כלים אלו, ואפילו בכתר חכמה, שיש ג' כלים בינה זו"ן בכתר, וכן יש בינה זו"ן בחכמה. וכן יש בינה זו"ן בבינה. באופן, שכלי דכתר וחכמה חסרה בכל הספירות, ובינה וז"א ונוקבא יש בכל הספירות.

ג' כלים, בינה ז"א מלכות, מתחלקים לע"ס. כי בכל אחד מהם יש ג' קווים, ימין, שמאל, אמצע. ג' הקווים שבבינה נעשו לחב"ד, ג' קווים

[א] השם החקוק והמפורש נזרע במ"ב אותיות של מעשה בראשית. יש הרבה מספרים במניין הספירות:

א. מספר עשר - כח"ב חג"ת נה"י.

ב. מספר ז' - חג"ת נה"י.

ג. מספר ו', הנקרא ו"ק - חג"ת נה"י.

ד. מספר חמש, ה"ח או ה"ג - חג"ת נו"ה.

ה. מספר י"ג, י"ג מידות הרחמים, או כח"ב חג"ת עילאין וחג"ת תתאין, ונה"י.

ויש להבין: הרי נאמר בספר יצירה, עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר. הרי שאין לגרוע או להוסיף על מספר עשר. אלא יש לדעת, שע"ס כח"ב חג"ת נה"י בעיקרון רק ה"ס כח"ב תו"מ. אלא שספירה ת"ת כוללת בתוכה שש ספירות חג"ת נה"י. לכן יוצא לנו מספר עשר. אמנם כל אלו ששת הפרטים חג"ת נה"י אינם אלא רק התפרטות של ספירה אחת, ת"ת.

ומה שאנו מפרטים רק ת"ת ולא ג"ר, לא לשבח ת"ת, אלא מחסרונה כלפי ג"ר. כי התפרטות זו היא התכללות ה"ס זו בזו. ויש בכל אחת מהן ה"ס. נמצא שיש ה"ס כח"ב תו"מ בכתר, וה"ס כח"ב תו"מ בחכמה, וה"ס כח"ב תו"מ בבינה. וכן צריך להיות ה"ס כח"ב תו"מ גם בת"ת. אמנם מתוך שעיקרו של ת"ת רק אור דחסדים ולא חכמה, והכרח שה"ס הנכללות בו הן רק ה"ח, לפיכך השתנו שמות של ה"ס שבו, כי כח"ב ירדו בו לבחינת חג"ת, ותו"מ ירדו בו לבחינת נו"ה. וע"כ ה"ס הנכללות בת"ת נקרא רק חג"ת נו"ה. גם התווספה עליהן בחינה הכוללת כל ה"ח, ונקרא יסוד. ע"כ יש בת"ת שש ספירות חג"ת נה"י.

המשכת הארת החכמה, בכוח ג"ס חגיית עילאין, שהתווספו מחמת יציאת הבינה לחוץ.

[ג] עתה נבאר שם מ"ב ומ"ב זיווגים. בינה, מחמת יציאתה לחוץ, נחלקה לג"ר וז"ת. ג"ר דבינה נתקנו לפרצוף או"א עילאין, המלביש לא"א מהפה שלו עד החזה, והאור שבהם נקרא אוויר הטהור. וז"ת דבינה נתקנו לפרצוף ישו"ת, המלביש לא"א מהחזה עד הטבור, והאור שבהם נקרא אוויר סתם.

אוויר פירושו אור רוח, רק אור החסדים וחסר חכמה. לפיכך נבחנת הבינה, שיצאה מהראש דא"א, לבחינת אוויר, כי מחמת היציאה לחוץ מראש דא"א, שהוא חכמה, אין בה אלא אור חסדים בלי חכמה, הנקרא אוויר.

אלא שיש הפרש בין או"א עילאין לישו"ת, כי או"א עילאין ג"ר דבינה ואינן נפגמות מיציאתן מהחכמה, מפני שעצם בחינתן חסדים בלי חכמה, ואפילו בעת שהתחתונים מעלים מ"ן והבינה חוזרת לראש דא"א, גם אז לא או"א עילאין מקבלים חכמה, אלא רק ישו"ת, כי ג"ר דבינה אינן משנות טבען לעולם, וע"כ אינם נפגמים כלל מחמת היציאה מהראש, ונבחנים כאילו לא יצאו מראש דא"א, והם בחינת ג"ר גמורות, וע"כ הם נבחנים לאוויר הטהור. ומטעם זה, הם ג"כ אוויר שלא נודע, שפירושו, שהדעת שלהם אינה ממשיכה חכמה, והאוויר שלהם אינו נעשה לאור, חכמה.

אמנם ישו"ת, ז"ת דבינה, הצריכות לאור החכמה, בכדי להשפיע לזו"ן, נפגמים מחמת היציאה מראש דא"א, כי החיסרון של החכמה, מחמת היותם בגוף דא"א, מורגש בהם לחיסרון ממש. ולפיכך אוויר שלהם אינו נבחן לאוויר הטהור, אלא נקרא אוויר סתם, או אוויר העומד להיות ידוע ולהמשיך חכמה ע"י המ"ן, הנקרא דעת. כי בעת שהתחתונים מעלים מ"ן, חוזרת הבינה כולה לראש דא"א, ואז ישו"ת מקבלים חכמה מא"א ומשפיעים לזו"ן. ונבחן אז, שהי יוצאת מאויר ונעשה אור, שהוא אור חכמה. הרי שאוויר דישו"ת נודע. אבל או"א עילאין נשארים גם אז בחזרתם לראש דא"א בבחינת אוויר הטהור, והי לא יוצאת מאויר שלהם, כי אינם משנים דרכם לעולם. וע"כ הם נקראים אוויר שלא נודע.

ויש פרסא בתוך מעי א"א, שנעשה במקום החזה, הוא הרקיע, המבדיל בין מים עליונים, ראש דא"א ואו"א עילאין המלבישים אותו מהפה עד החזה, כי עד שם נמשכת בחינת הראש דא"א. וע"כ הפרסא עומדת מתחתיהם ומבדילה ביניהם. לבין ישו"ת וזו"ן, מים תחתונים, הנמצאים בחיסרון של הארת הראש דא"א. וע"כ

שבז"א נעשו לחגיית, וגי קווי המלכות נעשו לנה"י, ועם המלכות הכוללת אותם הם ע"ס. ובדרך זה יש בכל פרצוף ע"ס חב"ד חגיית נה"ים.

ונודע, שאין בראש דא"א דאצילות, אלא ב' ספירות כו"ח, הנקראות כתר וחוי"ס (מו"ס). והבינה שלו יצאה מראש דא"א ונעשתה לבחינת גוף, ו"ק בחוסר המוחין דראש, שזה עניין, אבא הוציא את אמא לחוץ. ומסיבה זו נחלקה הבינה לג"ר וז"ת.

כי הפגם של חיסרון מוחין דראש אינו פוגע כלל בג"ר דבינה, להיותה רק אור חסדים מעצם מהותה בע"ס דאו"י. ובאור הזה אין שום שינוי בין היותו בראש לבין היותו בגוף, כי הוא מאיר תמיד בשווה. וע"כ גם יציאת הבינה לחוץ מראש, אינה ממעטת אותה מג"ר ומוחין דראש. ולפיכך נבדלו ג"ר דבינה בפני עצמן, ונעשו לפרצופי או"א עילאין, הנחשבות לבחינת ג"ר, אע"פ שעומדים מפה ולמטה דא"א. אבל ז"ת דבינה, שאינן עצם הבינה, אלא מהתכללות זו"ן בבינה, הן צריכות גם להארת חכמה, בכדי להשפיע לזו"ן. ולכן הן הסובלות מהפגם הזה, של יציאת בינה מראש דא"א, כי נעשו בזה למחוסרי חכמה. וע"כ הן נבחנות לבחינת ו"ק וגוף בחיסרון של המוחין דראש. ומסיבת הפגם הזה נבדלו מג"ר דבינה, ונעשו לפרצוף נבדל, הנקרא ישו"ת.

נתבאר, שמיציאת הבינה מראש דא"א, נעשו בה ב' בחינות נבדלות: ג"ר וז"ת. ונמצא משום זה, כי התווספו ג' ספירות בפרצוף, כי עתה ג' קווים שבג"ר דבינה נחשבו לחב"ד, וגי קווים שבז"ת דבינה נחשבו לחגיית עילאין. וגי קווים שבז"א נחשבו לחגיית תתאין, וגי קווים שבמלכות לנה"י, ועם המלכות הכוללת אותם, הרי הם י"ג ספירות. הרי שיציאת הבינה מהראש, גורמת מספר י"ג ספירות בפרצוף, מפני שנעשו חגיית כפולים בפרצוף.

אמנם אין זה קביעות, כי ע"י העלאת מ"ן מהתחתונים, נמשכת הארה מע"ב ס"ג דא"ק, שהארה זו מחזירה את הבינה לראש דא"א. ואז יכולות הז"ת דבינה לקבל חכמה מא"א ולהשפיע לבנים, לזו"ן.

ונבחן, שעיקר יציאת הבינה מראש דא"א בתחילה, לא הייתה אלא להשפיע הארת החכמה לזו"ן. כי אם לא הייתה היציאה, לא הייתה שום מציאות להמשיך הארת החכמה לזו"ן. הרי שאלו ג' הספירות שהתווספו בסיבת יציאת הבינה לחוץ, אינן אלא הכנה והכשרה להמשכת מוחין דחכמה לזו"ן, שהם ז' ימי בראשית. ולפיכך נבחן מספר י"ג בכל מקום להמשכת חכמה לזו"ן.

והתבאר ההבחן ה"ס וי"ג ספירות. כי ה"ס מורות שיש להם רק ה"ח. אבל י"ג מורה על

לראש דא"א, שאז מקבלים ישויות הארת חכמה, ומשפיעים לזו"ן, וזו"ן נעשים אז כבחנית למעלה מפרסא דחזה דא"א, ומקבלים גם הם אוויר טהור מאו"א עילאין, אז נעשו גם זו"ן בבחינת שם מ"ב.

ולפיכך מרומז שם מ"ב דזו"ן בל"ב אלקים ועשרה מאמרות, שעולים יחד בגי' מ"ב (42). כי ל"ב אלקים הוא ישויות, בעת שעולים לראש, ומקבלים הארת החכמה מל"ב נתיבות החכמה. כי ל"ב נתיבות החכמה, עושים בישויות ל"ב שמות אלקים, שזה ל"ב פעמים שם אלקים, הנזכרים במעשה בראשית. ועשרה מאמרות הם ה"ח. אבל כשזו"ן קיבלו הארת חכמה מל"ב אלקים, ה"ח שמקבלים, הבאים מאו"א עילאין, הם האוויר הטהור, שהוא שם מ"ב, בחינת מים עליונים. ונמצא, שאין ה"ח מזו"ן נעשו בחינת שם מ"ב מטרם שיקבלו מל"ב אלקים. ולכן בא הרמז של"ב אלקים עם עשרה מאמרות יחד הם בגי' מ"ב.

וכמו שצורת הברית נזרעה במ"ב זיווגים מזרע דיסוד דז"א, כך השם החקוק והמפורש נזרע במ"ב אותיות של מעשה בראשית. כי ה' אורות של מאמר יהי אור, הם ה"ח, שהיסוד דז"א משפיע לנוקבא, הנקראים זרע. ואותו הזרע הוא שם מ"ב, כי אעפ"י שהם ה"ח, מ"מ, כיוון שיש בתוכם הארת החכמה מל"ב אלקים דישויות, הם נבחנים לשם מ"ב. ומשווה בניין פרצוף הנוקבא שבשם מ"ב, לזרע דיסוד הז"א. אמנם החקיקה של שם מ"ב, הם מ"ב אותיות, מבראשית עד ב' שבמילת ובוהו.

מים תחתונים בוכים, אנו רוצים להיות לפני המלך. כי רוצים לעלות ולקבל הארת החכמה מראש דא"א.

[ד] ביאור השם מ"ב בב' אופנים:

א. השם מ"ב דאצילות, המכונה שם צורה ממש, שכל השמות נחתמו ממנו, והוא ד' האותיות דהויה בפשוט, ועשר אותיות דהויה במילוי, וכ"ח אותיות דמילוי המילוי, שהן ביחד מ"ב אותיות.

ב. השם מ"ב של מעשה בראשית, שהם ז' ימי בראשית, שהם זו"ן דאצילות, שיש בהם ל"ב אלקים ועשרה מאמרות, העולים יחד מ"ב.

ביאור הדברים. כי האורות המקובלים ממעל לפרסא עד היסודות דאו"א עילאין שלמעלה מחזה, ששם הראש דא"א, שהוא כתר, ואו"א עילאין, שהם חו"ב, נקראים שם מ"ב דאצילות, שכל שמות מ"ב נחתמו ממנו. וע"כ הם מרומזים בהויה פשוטה, כתר, והויה במילואה, חכמה, והויה במילוי המילוי, שהיא בינה. ונמצא האוויר הטהור שבאו"א, שהוא שם מ"ב.

אמנם זו"ן, שהם ז' ימי בראשית, אינם יכולים לקבל כלום משם מ"ב, כי הם נמצאים מתחת הפרסא שבחזה דא"א, הם מים התחתונים, מחוסרי ג"ר. והם מקבלים מישויות, שאוויר שלהם אינו אוויר טהור. ומאו"א עילאין, שהם שם מ"ב, אינם יכולים לקבל, כי הפרסא מבדילה ביניהם.

אמנם שהתחתונים מעלים מ"ן, ונמשך מ"ד מע"ב ס"ג דא"ק, שהארה זו מחזירה הבינה

הניצנים

מו"ק דז"א. ואומר, נראו בארץ, ביום ג'. כי הנוקבא נקראת ארץ. והניצנים, ספירות דז"א, נתקבלו ונראו בנוקבא, הנקראת ארץ, ביום ג' של מעשה בראשית. וזה היה ביום ג', ת"ת. כי תחילה נאצלה בב' מאורות הגדולים, ואז הייתה שווה לת"ת דז"א. ונמצא שנאצלה ביום ג', בשווה עם ת"ת דז"א, הנקרא יום ג' דמעשה בראשית.

ואז, נראו בארץ. כלומר, כיוון שהמצב הזה לא היה מתקיים בנוקבא, לכן, נראו בארץ, נראו פעם כד.

ואח"כ עת הזמיר הגיע. זה יום ד', שהיה בו זמיר עריצים. כי ביום ד' התמעטה הלבנה, הנוקבא דז"א, כמ"ש, שקטרגה הלבנה ואמרה, אי אפשר לבי מלכים שישתמשו בכתר אחד. ואמר לה הקב"ה, לכו ומעטי את עצמך. ואז ירד לבחינת נקודה תחת היסוד דז"א, וט"ת שלה

(ד) בראשית רבי שמעון פתח, הניצנים נראו בארץ עת הזמיר הגיע, וקול התור נשמע בארצנו. הניצנים, זהו מעשה בראשית. נראו בארץ ביום השלישי, כמ"ש, ותוצא הארץ דשא. עת הזמיר הגיע, זהו יום רביעי, שהיה בו זמיר עריצים, שע"כ כתוב בו, יהי מארת, חסר ו', שהוא לשון קללה. וקול התור, זהו יום חמישי, שכתוב בו, ישרצו המים, לעשות תולדות. נשמע, זהו יום שישי, שכתוב בו, נעשה אדם, שעתיד להקדים עשיה לשמיעה. בארצנו, זהו יום שבת, שהוא כמו ארץ החיים, עוה"ב.

ביאור הדברים. הניצנים זה ששת ימים של מעשה בראשית, ו"ק, חג"ת נה"י דז"א, שמהם נבנים ע"ס של פרצוף הנוקבא דז"א. כי הנוקבא אין לה מעצמה ולא כלום, וכל בניינה הוא ממה שהז"א נותן לה. ומפרש, איך הנוקבא נבנית

אותם שם. ואז נראו בארץ ונגלו שם. ומתי הם נראים? בשעה שהקשת נראית בעולם, אז הם מתגלים. ובאותה שעה, עת הזמיר הגיע. עת לקצץ את הרשעים מן העולם. למה ניצולו? משום שהניצנים נראו בארץ. ואם לא היו נראים מכבר, לא היו נשארים בעולם, והעולם לא היה מתקיים.

ביאור הדברים. זוהר מבאר על השגת מוחין דחיה דז"א עצמו. הניצנים סובבים על חג"ת דז"א, שנקראים האבות. נה"י דז"א נקראים בניין, והם ב' פרצופים, הנחלקים על החזה דז"א, כי חג"ת נקראים זו"ן הגדולים, ונה"י נקראים זו"ן הקטנים. וע"כ הזוהר מדייק להשמיענו שהוא מז"א הגדול, וע"כ נאמר, אבות. ונקראים בשם ניצנים, שפירושו נטיעות, מפני שהולכים וגדלים כדרך נטיעות. שמתחילה הייתה מידתם כמו נה"י, ואח"כ ביניקה נעשו חג"ת, ואח"כ בגדלות א' נעשו חב"ד של נשמה, ואח"כ בגדלות ב' נעשו חב"ד דחיה.

ושנאמר, שנכנסו במחשבה, ונכנסו בעוה"ב, בינה. הכוונה היא על עיבורו של ז"א. כי בעת עיבורו הוא עולה לאו"א, הנקראים מחשבה ועוה"ב. אבא נקרא מחשבה, ואמא נקראת עוה"ב. ושם ראשית בניינו של הז"א בג' תוך ג', שפירושו, שחג"ת מלובשים תוך נה"י. וע"כ נאמר, הנטיעות כקרני חגבים היו, עקרו משם ושתלו במקום אחר והגדילו. הנטיעות האבות, חג"ת משורשם. ע"י עלייתם לעיבור לחו"ב, ששתלם במקום אחר, והשיגו שם את המלכות הממותקת, הראויה למוחין לעת גדלות. ע"י זה גדלו לאט לאט בעיבור, אח"כ ע"י יניקה, אח"כ ע"י גדלות א', ולבסוף ע"י הגדלות הב'. ומשם יצאו בהסתר. שאחר שקיבלו חג"ת כל המוחין דעיבור, הם נולדים ויוצאים מאו"א למקומם למטה, ויצאו בהסתר, כי גם אחר יציאתם מאו"א למקומם, נשארו עוד בהסתר, באור מועט.

ונסתרו תוך נביאי האמת. שע"י השגת מוחין דיניקה, נמשך האור המיוחד לנה"י דז"א, נביאי האמת. ואז התפשטו להם חג"ת מתוך נה"י, והשיגו ו"ק. ועכ"ז הם עוד נסתרים, כי נמצאים עוד בהעלם מוחין דראש, ואין להם אלא נ"ר. ע"כ נאמר, ונסתרו תוך נביאי אמת. הם נז"ה, שהשיגו ע"י היניקה. אבל נסתרו בהם, כי האור שלהם נעלם עוד ואינו נגלה. ודע שיש תמיד ערך הפוך מכלים לאורות, כי בהתחשב עם האורות, משיגים ע"י יניקה אור דחג"ת, רוח. ובהתחשב עם הכלים, משיגים ביניקה כלים דנז"ה, ואור הנפש, שהיה בחג"ת, יורד בהם. וכן במוחין דגדלות, מבחינת האורות נבחן שמשגיגים אור דחב"ד, ומבחינת הכלים נבחן שהשיגו כלי היסוד דגדלות.

ונולד יוסף ונסתרו בו. כי אחר תשלום המוחין דיניקה, עולה ז"א לעיבור ב' למוחין דגדלות א',

נפלו לבריאה. ולא נשאר לה באצילות, זולת נקודת הכתר שלה. ועמדה תחת היסוד. ומעתה הולכת ונבנית ע"י נז"ה ז"א.

ונקרא זה, זמיר עריצים, מפני שהמיעוט נעשה הכנה ובית קיבול לקבלת מוחין דחיה, אשר מוחין אלו כורתים כל הקליפות, הנאחזות בנוקבא. וזמיר לשון כריתה. ועריצים הם החיצוניים והקליפות, הסובבים את השושנה.

וקול התור, זה יום חמישי. התור, נצח דז"א. קול התור, הוד דז"א. שמקבלת מהוד הכלול בנצח דז"א, ע"כ נקרא קבלתה זו, קול התור.

נשמע, זה יום שישי. שקול התור אינו מקובל אל הנוקבא אלא רק באמצעות יום ו', יסוד דז"א, הכולל נז"ה, ומשפיע אותם לנוקבא. ונשמע אל הנוקבא רק ביום השישי. וזה הכלל, שאין הנוקבא מקבלת אלא רק מהקו האמצעי דז"א, שהוא דת"י, או מדעת, או מת"ת, או מיסוד. שנאמר, נעשה אדם, שעתיד להקדים עשיה לשמיעה. שמיעה בינה, כי ראייה ושמיעה הם חו"ב. עשיה המלכות. בצ"ב ה"ת עלתה לני"ע, כדי לשתף אותה במדה"ר, בינה עילאה. והנה אבא הוציא אמא לחוץ, ואבא עצמו נתקן כזכר ונוקבא. כי עיניים אבא, וע"י עליית ה"ת אליו, נתקן הזיווג של ראש בה"ת, שנקראת נ"ע. ואמא בינה, יצאה משום זה מראש לגוף. ויש בראש דא"א כו"ח ובינה יצאה לגוף. ונמצא שעשיה, ה"ת, מלכות, קודמת לשמיעה, בינה. כי אבא נתקן בנוקבא, הנקרא אני, ונעשתה הנוקבא כמו אבא, לספירה שנייה לכתר.

מעליית המלכות לני"ע, נמתקה שם ונעשתה ראויה לעלות ולהלביש או"א עילאין, ולקבל מוחין דחיה, כמו אמא עילאה. שזה להיות הלבנה במילואה. ולפיכך במתן תורה הקדימו ישראל נעשה לנשמע, והקדימו עשיה לשמיעה, שבוזה זכו לקבלת התורה. כי העשיה, מלכות, עלתה והלבישה את או"א עילאין, ונגלה היובל, שער הנון.

לכן הייתה השמיעה ביום השישי, כי בו נעשה התיקון להקדים עשיה לשמיעה, כמו במתן תורה. וע"כ נעשתה המלכות בשבת בראשית בבחינת ארץ החיים, אמא עילאה.

בארצנו, זה יום שבת, שהוא דוגמת ארץ החיים. אמא עילאה נקראת ארץ החיים. וע"י השפעת יום השישי, עלתה הנוקבא ביום שבת של מעשה בראשית עד אמא עילאה, ונעשתה גם הנוקבא דוגמת ארץ החיים. כי התחתון העולה לעליון נעשה כמוהו.

ה) הניצנים הם האבות, שנכנסו במחשבה, ונכנסו בעוה"ב, בינה, ונגזזו שם. ומשם יצאו בהסתר, ונסתרו תוך נביאי האמת. נולד יוסף, ונסתרו בו. נכנס יוסף בארץ הקדושה, והקים

ולמה ניצולו? משום שהניצנים נראו. למה בני העולם ניצלים מכליה, כמו שהיה בימי המבול? משום שהניצנים נראו בארץ. כי גילוי המוחין דחיה, מעביר את הקליפות מהארץ, המלכות, ואינן יכולות להיאחזו בה עוד. וכמ"ש, וראיתיה לזכור ברית עולם.

ונאמר, ואם לא היו נראים מכבר, לא היו נשארים בעולם. כי תחילה נבנית הנוקבא בבי המאורות הגדולים, שיש לה קומה שווה עם ז"א, אלא שעומדת באחוריו של ז"א, שבשביל זה קטרר הירח, שאין ב' מלכים משתמשים בכתר אחד. וע"כ נבחנים אלו המוחין מוחין דאחור. ונקראים מוחין דו"ק דנוקבא, שהם מוחין של קטנותה, מתחילת התהוותה. ואז נבחנים זו"ן לפנים קטנות. ונקראים ילדים, נערים, עֲלָמִים. אלא אחר שהיא משתלמת עם המוחין הללו, חוזרת לעיבור ב' לאו"א עילאין, ואז נבנית בניין גדול במוחין דפב"פ עם הז"א. ואז הם נקראים פנים גדולות.

ונודע, שאין שינוי והעדר ברוחני. ואלו המוחין דאחור, פנים קטנות, נשארים בה גם בעת המוחין וגדלות. ולא עוד, אלא שסיבת המשכת המוחין דחיה, הם בעיקר בכלים דמוחין דאחור בפנים קטנות.

ושנאמר, ואם לא היו נראים מכבר, לא היו נשארים בעולם. כלומר, שאם לא נראו בנוקבא אותם הניצנים כבר מקטנותה, בבניין האחוריים שלה, הנה לא היו נשארים בה המוחין דחיה גם בגדלות, כי לא היו לה כלים במה לקבלם.

ו) ומי הוא, המקיים את העולם וגורם לאבות שיתגלו? - קול הילדים העוסקים בתורה. ובשביל ילדי עולם אלו, העולם ניצל. כנגדם כתוב, תוֹרֵי זֶה־בֵּן נֶעֱשֶׂה לָךְ. אלו הם ילדים, נערים, עֲלָמִים, כמ"ש, ועשית שניים כרובים זהב.

ביאור הדברים. ילדי העולם הם מוחין דאחור, הנקרא פנים קטנות. וכן ילדי העולם וכן ילדים, נערים, עֲלָמִים. וזיווג שלהם במצב זה, נקרא קול הילדים העוסקים בתורה. והם תורי זהב. והם ב' הכרובים, פנים קטנות, אשר אלו המוחין דחיה, הנמשכים בהתכללות ימין בשמאל, לא היו מקובלים כלל בנוקבא זולתם.

ומי הוא, המקיים את העולם, בעת ריבוי הקליפות, שיש להן כוח להחריב עולם כבימי המבול? הנה אין תקנה זולת בהמשכת מוחין דחיה בקשת בענן, שע"י זה העולם ניצל. ומי הוא המקיים והמציל את העולם בעת ההיא, וגורם לאבות שיתגלו, שגורמים לגילוי חג"ת במוחין דראש, שחג"ת נעשו אז לחב"ד דחיה? הגורם לזה קול הילדים, העוסקים בתורה, המוחין דאחור, שהוא קול הילדים ותורי זהב.

שע"י מוחין אלו נעשו חג"ת שלו לחב"ד וראש, ונה"י שקנה ע"י היניקה נעשו לו לחג"ת, ונולדים לו נה"י חדשים, המכונים נה"י של מוחין דגדלות. ואלו נה"י מכונים בשם יוסף, שהוא יסוד דגדלות, הכולל נו"ה דגדלות. ע"כ נאמר, ונולד יוסף, כלומר היסוד דגדלות.

ונסתרו בו. שעדיין אין לחג"ת אורות דגדלות בשלמות. ועדיין הם בהעלם. כי בגדלות אי משג רק המוחין דנשמה, שנבחנים עוד לאחוריים אצל ז"א. וע"כ אומר, ונסתרו בו, שעוד הם בהעלם.

ונכנס יוסף בארץ הקדושה, והקים אותם שם. כי אחר מוחין דגדלות א', מתחיל ז"א לקבל מוחין דגדלות ב', מוחין דחיה. ואז ננסרת הנוקבא ממנו, ונבנית לפרצוף שלם במוחין דחיה. ואז נקראת הנוקבא הארץ הקדושה. כי המוחין דחיה נקרא קודש.

נכנס יוסף, יסוד דגדלות דז"א, בארץ הקדושה, הנוקבא, פב"פ עם הז"א בקומה שווה. והקים אותם בארץ הקדושה. כי מוחין דחיה, אור החכמה, נמשכים רק בזיווג של זו"ן כאחד, והם נשארים רק ברשות הנוקבא, כי רק על ידה נמשכו בעת הזיווג.

והקים אותם בבית שלה. כי ערך ז"א כלפי הנוקבא, כערך או"א עילאין כלפי ישו"ת. וע"כ אין מוחין דחיה, אור חכמה, נגלית, אלא בנוקבא, שהוא בחינת ישו"ת.

ואז נראו בארץ ונגלו שם. עתה נתגלו במידת הגדלות כראוי, אבל עד עתה נחשבים לנסתרים ונעלמים.

ומתי הם נראים? הלוא כבר ביאר הזוהר, שהם מתגלים, כשנכנס יוסף בארץ הקדושה, כלומר, בעת הזיווג. ומקום התגלות הוא בנוקבא. א"כ מדוע שואל עוד הפעם, ומתי הם נראים? העניין הוא, כי גם בעת הזיווג יש ב' הבחנות:

התכללות שמאל בימין, ה"ח שבזכר.

התכללות ימין בשמאל, ה"ג שבנוקבא.

ע"כ שואל, ומתי הם נראים: בהתכללות ימין בשמאל או בהתכללות שמאל בימין?

ומשיב: בשעה שהקשת נראית בעולם. קשת, יסוד דז"א, בעולם, בנוקבא. שזה התכללות ימין בשמאל בעת הזיווג, כמ"ש, אֶת קֶשֶׁתִי נִתְּנִי בְעֵינַי. שרק מזה נמשכים המוחין העילאין. שאז הם מתגלים, רק מהתכללות ימין בשמאל.

ובאותה שעה עת הזמיר הגיע. עת לקצץ את הרשעים מן העולם. בעת שמתרבים הרשעים בעולם, שמחמתם נעשו אחיזה מרובה לקליפות והס"א, ע"ד שהיה בזמן דור המבול, שנמחה מחמת זה כל היקום, הנה אז אין לבני העולם תקנה, אלא ע"י הגילוי של מוחין עילאין, מוחין דחיה.